

RAFTO

PRESSEMELDING 26.09.2019

(Merk: Pressemeldingen er et utdrag av prisbegrunnelsesteksten som i sin fulle lengde foreligger på engelsk, fransk og arabisk)

Raftoprisen 2019 tildeles Rouba Mhaissen, leder av Sawa for Development and Aid (SDAID), for hennes forsvar av menneskerettigheter til folk på flukt

Rouba Mhaissen har gjennom sitt grasrotarbeid i Libanon bidratt til å forbedre syriske flyktningers hverdag ved å ivareta deres verdighet og rett til selvbestemmelse. Nasjonalt og internasjonalt tar Mhaissen til orde mot et økende press for tvangsretur av syriske flykninger og insisterer på at alle mennesker, ikke bare de med et statsborgerskap, har krav på menneskerettslig beskyttelse og mulighet til å skape sine egne liv.

Mennesker i limbo

I dag anslås det at 70 millioner mennesker i verden er på flukt, der de aller fleste befinner seg i lav-inntekstland. Systemet for å beskytte flykninger som ble etablert etter 2. verdenskrig, er ikke lenger i stand til å beskytte de som er tvunget på flukt fra sitt hjemsted. Store grupper av mennesker over hele verden befinner seg i limbo, og deres rettigheter blir tilsidesatt når de stilles opp mot statsborgeres og nasjonale regjeringers interesser.

Menneskerettighetsforsvareren Rouba Mhaissen

Dr. Rouba Mhaissen (31) er en syrisk-libanesisk økonom, forsker og aktivist som arbeider for menneskerettigheter på flere nivå. Hun er grunnlegger og leder av sivilsamfunnsorganisasjonen Sawa for Development and Aid (Sawa) som arbeider med å forbedre livssituasjonen til syriske flykninger i Libanon, med et særskilt fokus på barn og kvinner. Sawa driver en rekke prosjekter av og for flykninger, og tilbyr rådgivning, helsetjenester og alternativ grunnskoleutdanning. Gjennom sitt politiske påvirkningsarbeid, vektlegger Mhaissen betydningen av å behandle mennesker på flukt med verdighet og garantere dem retten til å forme sine egne liv og skjebner:

«Snakk til oss, ikke snakk om oss og ikke tal på våre vegne»

Mhaissen leder Sawas arbeid med å dokumentere flyktningers erfaringer og levekår, med et særskilt fokus på syrere som blir tvangsreturnert. Dokumentasjonsarbeidet er svært viktig for å kunne påvirke politiske prosesser og sikre kunnskapsbaserte beslutninger både i Libanon, Syria og i internasjonale fora.

Det umulige valget: å bli eller vende tilbake

Libanon med 4,5 millioner innbyggere, er vertskap for anslagsvis 1,5 millioner syrere fordrevet av borgerkrigen, den største andelen flykninger i forhold til innbyggertall i verden. Siden borgerkrigen brøt ut i 2011, har den libanesiske regjeringen opprettholdt åpne grenser for syrere på flukt. Landet befinner seg nå i en økonomisk krise, og myndighetene legger mye av skylden på syrere som har søkt tilflukt i Libanon. I følge Amnesty International blir stadig flere tvunget til å returnere til Syria gjennom en

kombinasjon av restriktiv politikk og diskriminering. Ulovlig utkastning fra boliger, trakassering, trusler og fysiske angrep gjør at mange ikke har annet valg enn å reise tilbake. Ved ankomst til Syria utsettes mange for vilkårlige arrestasjoner, avhør og tortur. Syriske flyktninger i Libanon blir marginalisert og mange opplever å stå overfor et umulig valg - om de skal bli eller vende tilbake.

Et felles ansvar for å trygge rettighetene for mennesker på flukt

Med Raftoprisen 2019 ønsker Raftostiftelsen å løfte frem Rouba Mhaissen og Sawas arbeid for å fremme menneskerettighetene til folk på flukt og deres rett til å bli inkludert i diskusjoner om sin egen fremtid. Mhaissens stemme både lokalt, nasjonalt og internasjonalt er et viktig bidrag for å forstå hvordan mennesker på flukt marginaliseres og nektes grunnleggende menneskerettigheter.

Raftostiftelsen oppfordrer Libanon til å ratifisere Flyktningkonvensjonen fra 1951 og oppfylle sine forpliktelser til de ulike menneskerettighetskonvensjonene de har ratifisert. Libanon er rettslig forpliktet til ikke å foreta deportasjoner i henhold til den libanesiske grunnloven, samt Non refoulement-prinsippet og Artikkel 3 i torturkonvensjonen, som Libanon ratifiserte i 2000.

Ved å tildele Rouba Mhaissen Raftoprisen 2019, ønsker Raftostiftelsen å løfte frem at alle, ikke bare personer med et statsborgerskap, skal sikres rettslig beskyttelse og grunnleggende menneskerettigheter. Vi ber alle stater, internasjonale organer og frivillige organisasjoner om å ta et felles ansvar for å yte humanitær hjelp i akutte og langvarige kriser. Velstående og demokratiske stater har et særskilt ansvar for å ivareta mennesker på flukt.

Den nåværende internasjonale forsømmelsen av menneskerettighetene til folk på flukt må stoppe. På kort sikt må høyinntektsland bidra med økonomisk støtte til vertsland som i dag er pålagt et stort ansvar for å ivareta nykommere. På lang sikt må det jobbes fram forpliktende internasjonale avtaler om ansvarsfordeling for omplassering, hjelp til hjemreise eller lokal integrering.

Raftostiftelsen,
Bergen, onsdag 14. august 2019

Raftoprisen vil bli delt ut søndag 3. november kl 18.00 på Den nationale scene i Bergen.